

KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA

APEL SEKTORA

PILNE DZIAŁANIA NAPRAWCZE W GOSPODARCE ODPADAMI

Krajowa Izba Gospodarcza
Dźwirzyno, 19 wrzesień 2024 r.

KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA

GOSPODARKA ODPADAMI - WSPÓLNE STANOWISKO PRZYJĘTE W STYCZNIU 2024

KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA

Stowarzyszenie
Polski Recykling

KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA

Apel o pilne wprowadzenie zmian w systemie gospodarki odpadami w Polsce

Cel Apelu:

- **stabilne otoczenie i rozwój krajowego sektora gospodarki odpadami,**
- **realizacja wysokich celów w zakresie gospodarki odpadami,**
- **stworzenie warunków do wdrożenia w Polsce wymagań GOZ.**

Adresaci:

Administracja rządowa, Sejm i Senat RP.

Apel jest wyrazem troski organizacji przedsiębiorców oraz samorządów o prawidłowy rozwój sektora i powstał w wyniku kilkutygodniowych rozmów aby wskazać i ułatwić nowej ekipie rządowej i nowemu Parlamentowi szybkie zajęcie się usunięciem barier w gospodarce odpadami umożliwiając stabilne funkcjonowanie i rozwój sektora.

Główne działania naprawcze wskazane w apelu sektora

- **usunięcie istniejących barier rozwojowych**, w tym prawnych,
- budowa **zintegrowanego i efektywnego systemu** gospodarowania odpadami,
- odpowiedzialna **gminna gospodarka** odpadami komunalnymi,
- wdrożenie unijnych **standardów i BREF-ów** ,
- inwestycje w **rozwój sektora oparty na innowacjach** ,
- efektywne **wykorzystanie funduszy pomocowych** unijnych z perspektywy 2024 – 2029.
- pilne **wdrożenie efektywnego systemu ROP**,
- **partnerski dialog**, w tym z przedsiębiorcami i sektorem gospodarki odpadami,
- **ograniczenie obciążeń biurokratycznych**, w tym dla małych przedsiębiorców,
- ograniczenie **długotrwałości procesu wydawania decyzji** administracyjnych.

Istniejące wieloletnie zapóźnienie gospodarki odpadami w kraju w stosunku do średniej UE musi być istotnie zmniejszone w najbliższych latach. Bez poważnych działań naprawczych przyjęte dla krajowej gospodarki odpadami cele na lata 2025 – 2030 są poważnie zagrożone.

Rok 2024 – poważne wyzwania dla sektora gospodarki odpadami.

- 1. Realizacja celów gospodarki odpadami** związanych m.in. z GOZ i polityką UE.
- 2. Szybki rozwój potencjału w zakresie recyklingu odpadów, w tym surowcowych.**
- 3. Wdrożenie realnej odpowiedzialności producentów** zgodnie z nowym ROP-em.
- 4. Zagospodarowanie znacznych ilości frakcji kalorycznych odpadów.**
- 5. Luka inwestycyjna w gospodarce odpadami** – perspektywa, potrzeby i finansowanie.
- 6. Konieczne warunki dla rozwoju sektora i inwestycji** – usunięcie barier rozwojowych.
- 7. Efektywne wsparcie inwestycji recyklingu odpadów** – fundusze pomocowe.
- 8. Zapewnienie funkcjonowania sektora** w zmieniającej się sytuacji międzynarodowej.
- 9. Powszechna edukacja ekologiczna, w tym mieszkańców i gmin.**

Oczekiwania przedsiębiorców sektora gospodarki odpadami - likwidacja barier utrudniających funkcjonowanie i rozwój

- **brak stabilności otoczenia prawnego** – ustawiczne zmiany prawa,
- **brak efektywności ekonomicznej** systemu gospodarowania odpadami,
- praktyczny **brak partycypacji przedsiębiorców w kosztach systemu** w ramach ROP,
- **niespójne i niedookreślone standardy** realizacyjne w gospodarce odpadami,
- **brak zintegrowanego podejścia do systemu** gospodarowania odpadami,
- poważny **udział „szarej strefy”** w gospodarowaniu odpadami,
- **brak zachęt dla inwestorów i innowacji** w gospodarce odpadami,
- **utrudnienia biurokratyczne** związane z decyzjami środowiskowymi i PZ,
- poważne braki z zakresie informacji i **edukacji ekologicznej mieszkańców**,
- poważne braki w zakresie **odpowiedzialności i determinacji** we wdrażaniu celów UE.

W ostatnich 12-latach latach w gospodarkę odpadami zostały zainwestowane środki przekraczające 10 mld zł , a obecne pilne potrzeby inwestycyjne można szacować na min. 10 mld zł w krótkiej perspektywie roku 2030.

Organizacje przedsiębiorców sektora gospodarki odpadami proponują zmiany prawa przeciwdziałające przewlekłości postępowań i wprowadzające instrumenty prawne służące usprawnieniu procedur administracyjnych oraz ograniczeniu „eko-terroryzmu”.

- **Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko**
- **Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska**
- **Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach**

Niektóre oczekiwane efekty zmian:

- istotne skrócenie czasu wydawania decyzji sektorowych i pozwoleń zintegrowanych,
- uproszczenie właściwości i obowiązku dotyczącego zasięgnięcia opinii,
- lepsza ekonomika procesowa oraz przeciwdziałanie przewlekłości prowadzenia postępowania,
- przeciwdziałanie obstrukcji postępowania przez organizacje ekologiczne oraz strony postępowania, inne niż inwestor, wnoszące niezasadne środki zaskarżenia,
- przyrzeczenie wydania pozwolenia zintegrowanego - promesa,
- zmiana terminów obowiązywania decyzji.

KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA

UE - gdzie jesteśmy i dokąd zmierzamy?

GOSPODARKA O OBIEGU ZAMKNIĘTYM

Przyszłość technologii zagospodarowania odpadów komunalnych w UE

Odpady wg wymagań GOZ muszą być traktowane jako zasoby:

- a) materiałowe,
- b) energetyczne.

Zbieranie w sposób selektywny gwarantujące dobrą jakość zasobów.

W perspektywie roku 2030 zagospodarowanie odpadów poprzez:

- a) recykling materiałowy dobrej jakości surowców z odpadów,
- b) recykling organiczny bioodpadów,
- c) wysokosprawny odzysk energii z odpadów których nie można poddać recyklingowi.

W najbliższych latach należy oczekiwać istotnego zaostrzenia standardów realizacyjnych i wymagań dla instalacji oraz procesów i zapewnić ich innowacyjność.

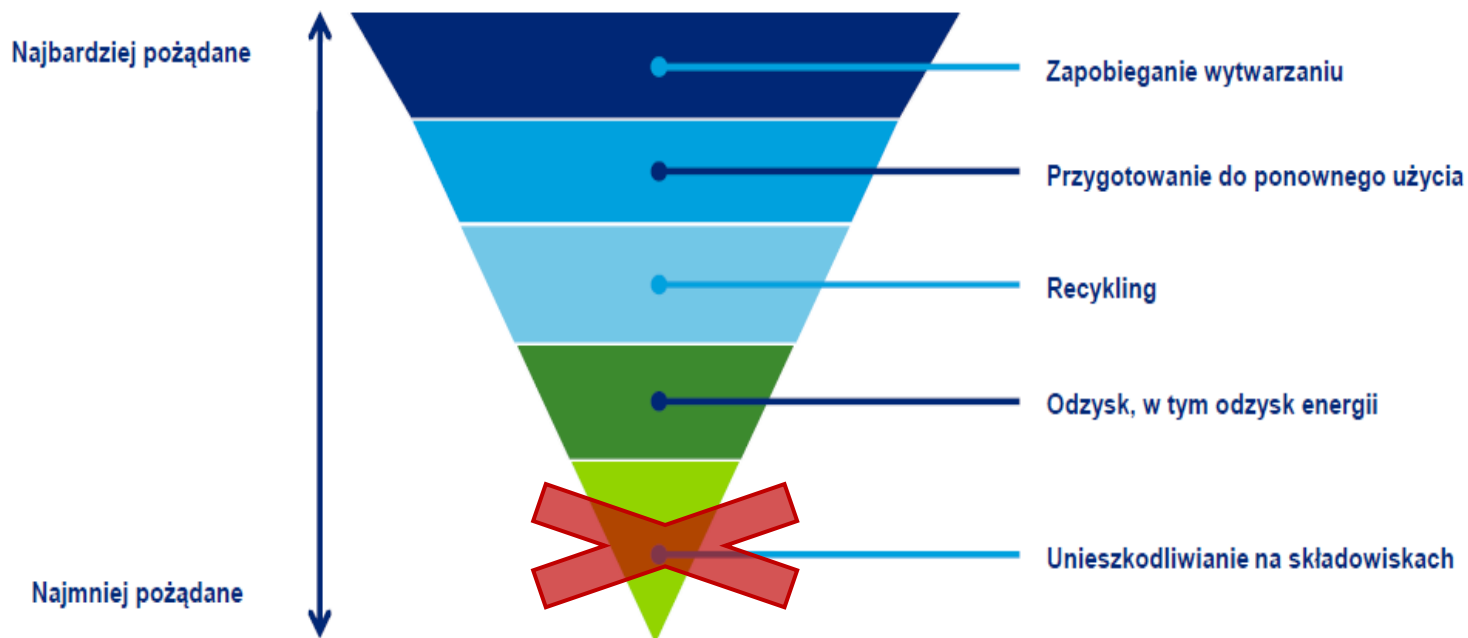
Należy liczyć się z istotnym wzrostem kosztów z tytułu zagospodarowania odpadów, ale mądrze wdrażane systemy powinny pozwolić na ich ograniczenie dla aktywnych gmin.

KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA

UE kładzie nacisk na ochronę środowiska i efektywne korzystanie z zasobów Priorytet mają ograniczenie wytwarzania, recykling oraz odzysk energii

Hierarchia postępowania z odpadami

Źródło: Opracowanie własne

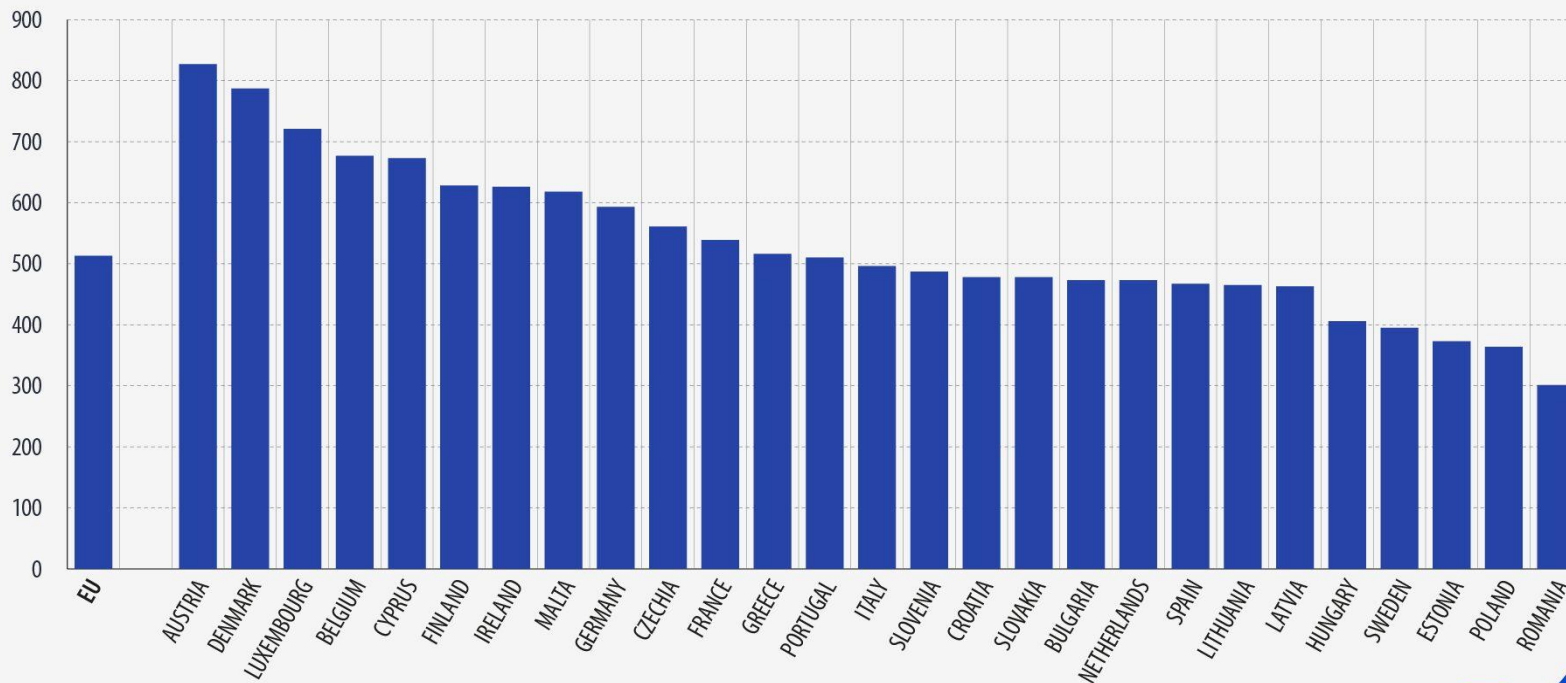
***W GOZ jest miejsce na odzysk energii z odpadów, których nie można poddać recyklingowi
– odzysk winien być traktowany jako domknięcie obiegu.***

UE – wytwarzanie odpadów komunalnych - 2022 r.

Municipal waste generated in the EU, 2022

(kg per person)

Główne determinanty dla rozwoju sektora gospodarki odpadami w Polsce w perspektywie roku 2025

- **wdrożenie zasad i wymagań GOZ** w gospodarce krajowej i funkcjonowaniu rynku
- ujawnienie **rzeczywistego rynku wytwarzania odpadów** w kraju , w tym ok. 15 mln ton z GD
- **uporządkowanie rynku** zbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych (m.in. BDO)
- **rozwój zbiórki selektywnej odpadów i ich recyklingu**, w tym luka inwestycyjna,
- wzrost zbiórki i **zagospodarowania odpadów biodegradowalnych**,
- **zapewnienie infrastruktury** do zagospodarowania paliw z odpadów (ciepłownictwo i przemysł)
- **wdrożenie instrumentów ekonomicznych** dla wykorzystania materiałów z recyklingu,
- wdrożenie faktycznej **odpowiedzialności producentów** w ramach „nowego” ROP-u
- wzrost **świadomości i odpowiedzialności** wytwórców odpadów oraz konsumentów.

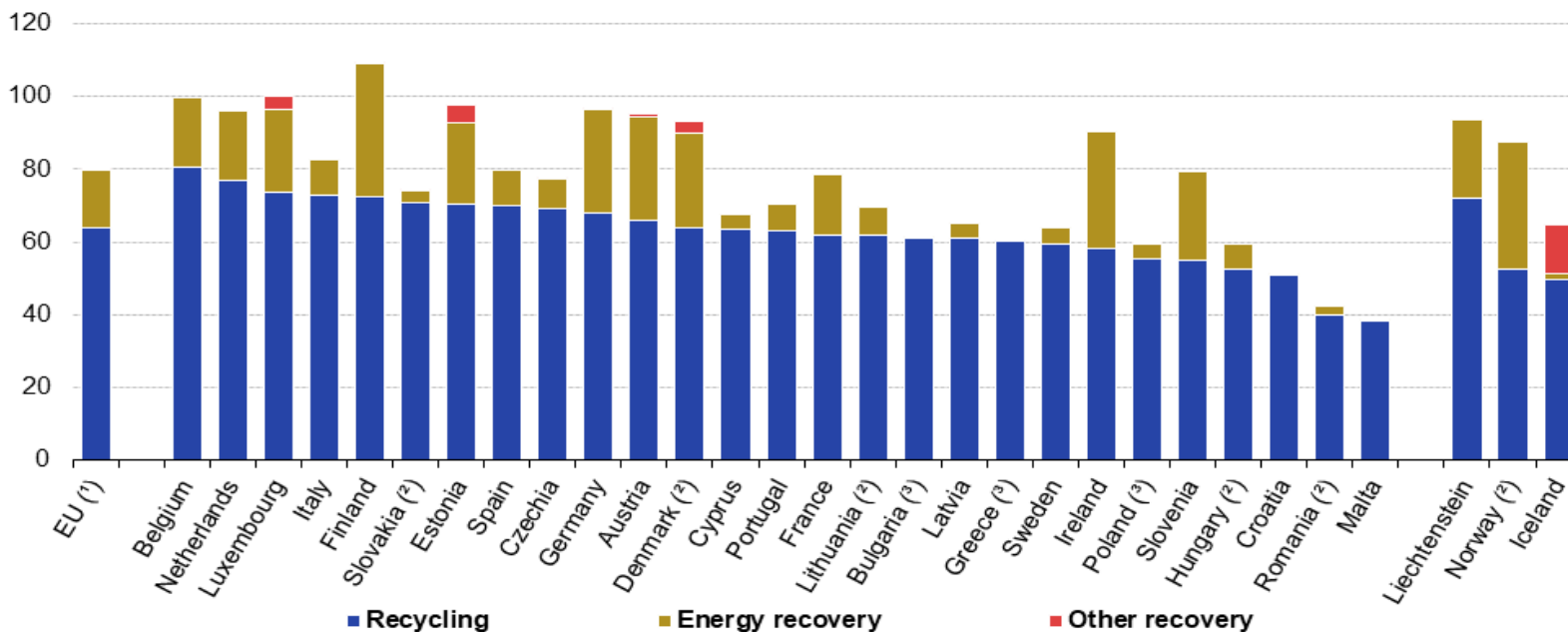
Należy oczekiwać, że rok 2025 będzie granicznym terminem dla ukształtowania efektywnego ekonomicznie i zintegrowanego systemu gospodarowania odpadami w Polsce.

UE – zagospodarowanie odpadów opakowaniowych - 2021 r.

Recovery of packaging waste, 2021

(%)

Note: ranked according to the recycling rate. Due to methodological/technical issues, the sum of recycling, energy recovery and other recovery may be different from the total recovery rates in Table 1 and may exceed 100 %.

(1) Eurostat estimates.

(2) 2020.

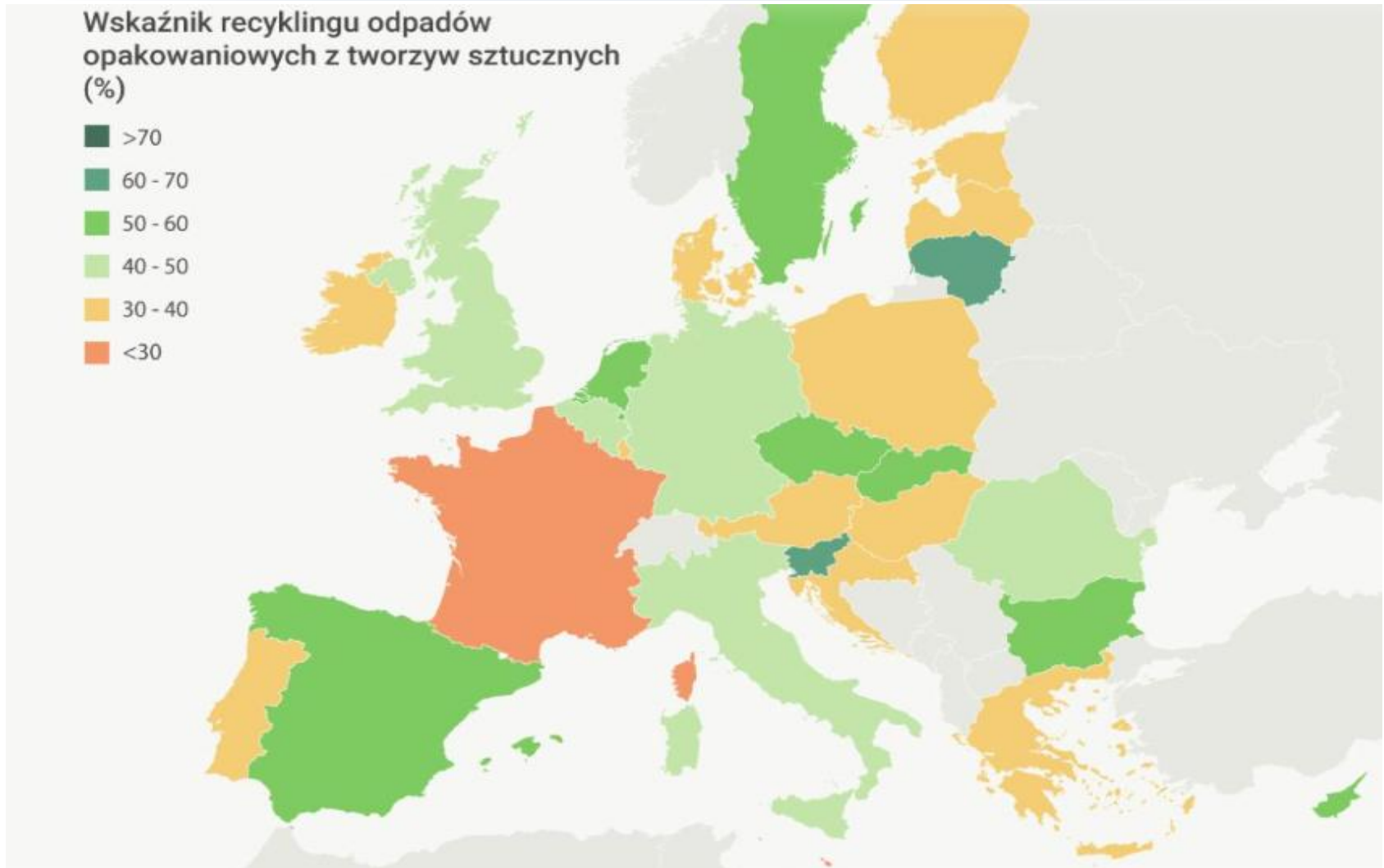
(3) 2019.

Source: Eurostat (online data code: env_waspac and env_waspacr)

KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA

UE – recykling odpadów opak. z tworzyw sztucznych - 2022 r.

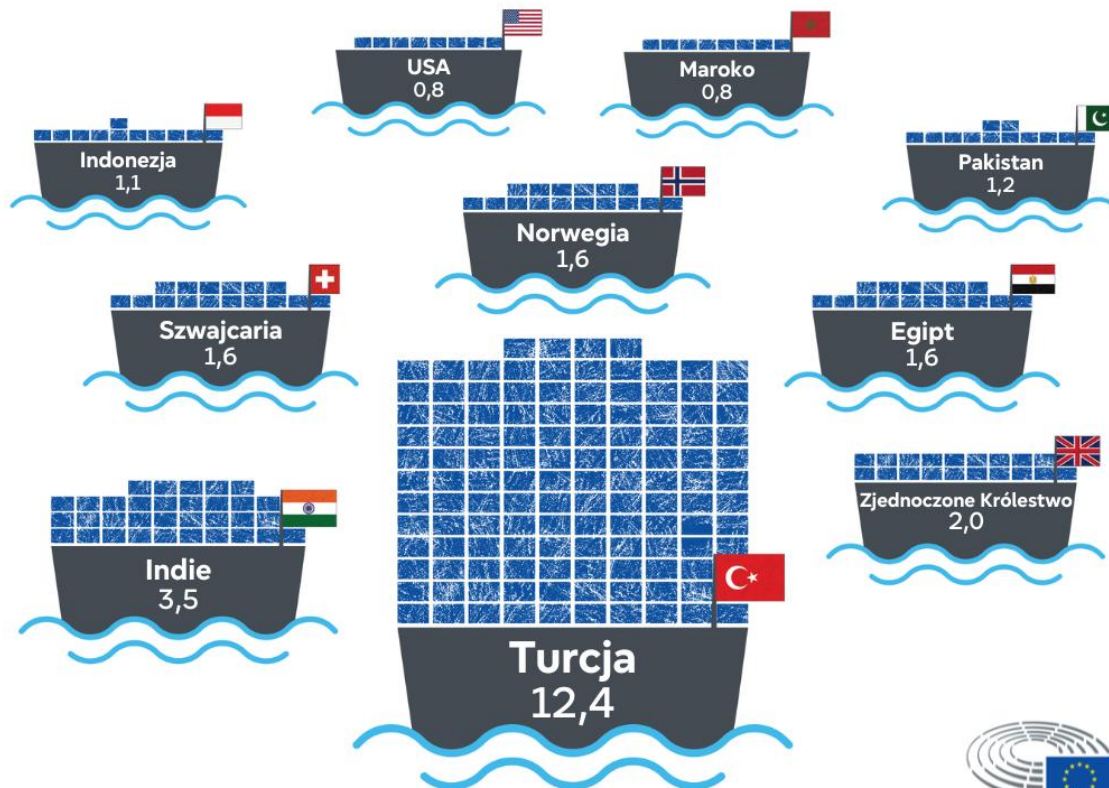

KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA

Wywóz odpadów poza UE – 2022 r.

Główne miejsca przeznaczenia odpadów z UE (w mln ton)

Źródło: Eurostat [env_wastrdmp] · najnowsze dostępne dane (z 2022 r.)

Zagospodarowanie frakcji kalorycznych – kluczowy problem roku 2024

- **skala problemu:** odpady komunalne – 4 – 6 mln ton/rok (plus z produkcji – 6 – 10 mln ton)
- **istniejące w kraju możliwości:** cementownie – 1 mln ton, spalarnie – 1 mln ton/rok,
- **nadwyżka do zagospodarowania:** odpady komunalne – 3 – 4 mln ton/rok, plus frakcje kaloryczne z produkcji (przemysłu), łącznie ok. 10 mln ton/rok,
- **potencjał wytworzenia RDF:** do 10 mln ton/rok o średniej kaloryczności 15 – 20 GJ,
- **zastępowalność węgla w instalacjach ciepłowniczych:** ok. 5 mln ton/rok,
- **oczekiwane warunki brzegowe dla wykorzystania RDF:** cena za przyjęcie – 1 zł/tonę,
- **oszczędność instalacji ciepłowniczych na kosztach paliwa:** 5 mln ton = ok. 4 mld zł,
- **oszczędność instalacji sortowniczych na kosztach składowania:** 5 mln ton = ok. 3 mld zł,
- **koszty na modernizację instalacji ciepłowniczych – bloki paliwowe:** ok. 2,0 mld zł/rok,
- **koszty koniecznych inwestycji w systemy oczyszczania spalin:** 5,0 mld zł/rok,
- **gwarancja stabilności systemu dostaw paliwa RDF:** stabilność przez min. 10 lat,

Rekomendacja kierunkowa: uwzględniając zmiany związane z GOZ istnieje uzasadnienie dla pilnego otwarcia produkcji ciepła z frakcji kalorycznych (RDF) w kraju z perspektywą 10 lat.

Zrównoważone kierunki wykorzystania paliw z odpadów komunalnych

ENERGETYKA

- współspalanie paliw RDF/SRF
- bloki wielopaliwowe

CIEPŁOWNICTWO

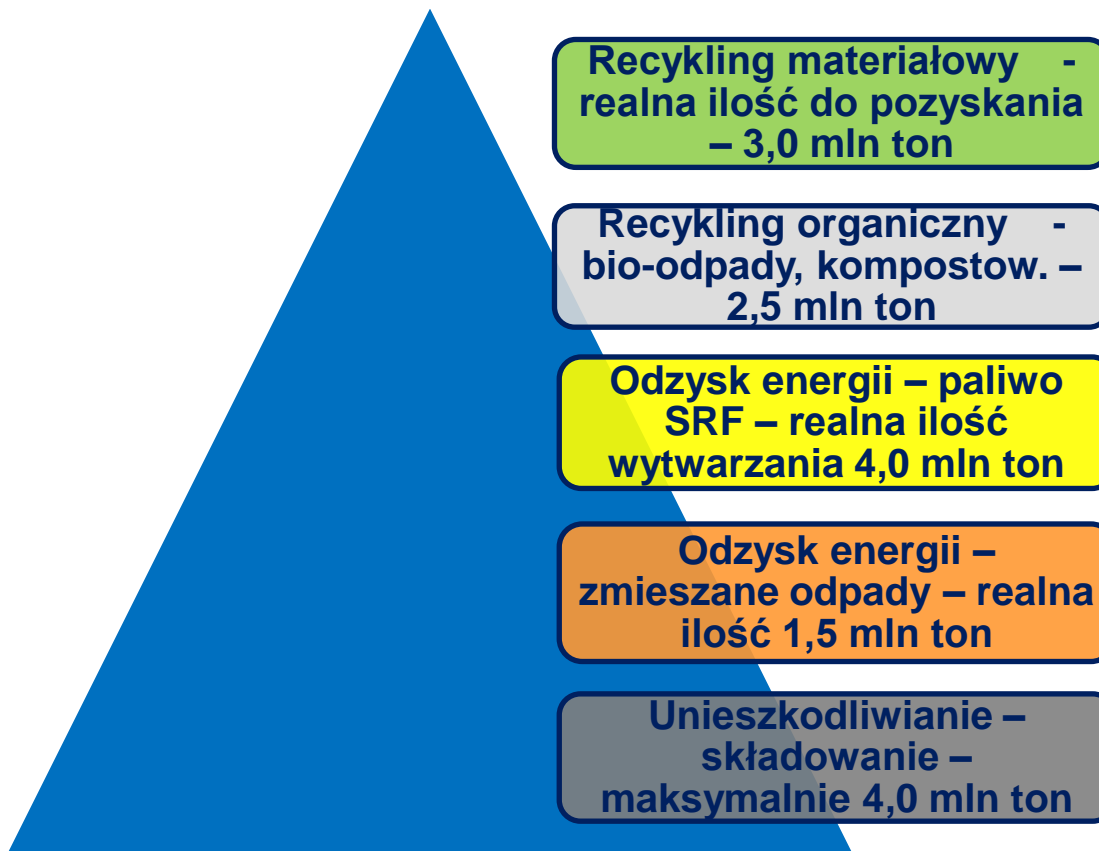
- ciepłownie zawodowe
- pozostałe instalacje ciepłownicze

PRZEMYSŁ

- cementownie
- wytwarzanie ciepła i/lub chłodu dla procesów produkcji
- inne wykorzystanie (pyroliza, zgazowanie)

Zrównoważone kierunki w odzysku i recyklingu w Polsce do 2025 roku - odpady komunalne – 15 mln ton/rok (minimum)

W perspektywie 2025 roku krajowa gospodarka odpadami winna oprzeć się w sposób zrównoważony na odzysku i recyklingu zmniejszając składowanie odpadów.

KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA

DZIĘKUJĘ PAŃSTAWU ZA UWAGĘ

KRZYSZTOF KAWCZYŃSKI